

באילו נסיבות ניתן להטיל את חוב הארנונה על בעלי השליטה בחברה החייבת?

רע"א 4049/19 המשביר 365 החזקות בע"מ נ' עיריית כרמיאל

לאחרונה ניתנה החלטת בית המשפט העליון בשאלת "הנסיבות המיוחדות המנויות בסעיף 119א(א) לפקודת מס הכנסה", כאמור בסעיף 8(ג) לחוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ג-1992, מכוחן ניתן להטיל את חוב הארנונה על בעלי השליטה בחברה החייבת.

נקבע, כי סעיף 119א(א) אינו קובע עיקרון כללי המאפשר גביית חוב ארנונה של חברה מידי בעל שליטה בחברה החייבת, אלא מאפשר זאת אך ורק בהתקיים התנאים הקבועים בכל אחת מפסקאות המשנה של סעיף 119א(א), כאשר כל אחת מפסקאות אלה עוסקת בסיטואציה שונה וקובעת את התנאים להטלת חיוב המס של החברה החייבת על גורם אחר: 1. פסקה (1) עוסקת בחברה בעלת חוב מס אשר נתפרקה או העבירה את נכסיה ללא תמורה או בתמורה חלקית בלי שנותרו לה אמצעים לסילוק החוב האמור, שאז ניתן לגבות את החוב ממי שקיבל את הנכסים ללא תמורה או בתמורה חלקית. 2. פסקה (2) עוסקת במקרה בו חברה בעלת חוב מס העבירה את פעילותה לחברה אחרת, עם אותם בעלי שליטה או קרוביהם, בלא תמורה או בתמורה חלקית, ובלי שנותרו לה אמצעים לסילוק החוב האמור, שאז ניתן לגבות את החוב מהחברה האחרת. 3. פסקה (3) קובעת חזקה, הניתנת לסתירה, כי כאשר חברה בעלת חוב מס התפרקה או הפסיקה את פעילותה, מבלי ששילמה את חוב המס, יראו את הנכסים שהיו לה ערב הפירוק או הפסקת הפעילות כאילו הועברו לבעלי השליטה בה בלא תמורה, וניתן יהיה לגבות מהם את החוב, אלא אם כן הוכח אחרת.

נקבע כי מעיון בהוראות סעיף 119א(א) הנ"ל עולה בבירור כי המועד הקובע לעניין כל החלופות שבו הוא מועד הפירוק, העברת הנכסים או הפסקת הפעילות, ולא מועד יצירת החוב.

היקפה של חובת הגילוי במכרז

עא 2642/19 מועצה מקומית הר אדר נ' מרכז קניות דוד ויונתן בע"מ

לאחרונה דן בית המשפט העליון בערעור שעסק בחובת הגילוי המוטלת על מפרסם מכרז וזאת בעקבות מקרה בו בקרקע ששווקה במסגרת מכרז ציבורי התגלו תשתיות צנרת המחייבות פינוי יקר לצורך מימוש הבנייה בה וזאת מבלי שהדבר צויין במפורש במסמכי המכרז.

בית המשפט העליון עמד על חשיבות חובת הגילוי בקובעו כי: "חובות הגילוי הן חלק בלתי נפרד מן השלב הטרום חוזי, והן אף חלות ביתר שאת בהליך של מכרז ציבורי. כידוע, מכרז מהווה מסגרת לניהול משא ומתן לקראת כריתתו של חוזה, ומסמכיו יוצרים מערכת יחסים חוזית בין עורך המכרז לבין כל אחד מהמציעים.... חובת הגילוי המוטלת על גוף מינהלי העורך מכרז גדולה בהיקפה מחובת הגילוי החלה במהלך משא ומתן בין צדדים פרטיים, ונגזרת בין היתר גם מחובת ההגינות המוגברת החלה עליהן. ... בכלל זה הודגש כי על הרשות להבטיח שמסמכי המכרז ישקפו בצורה מלאה ומדויקת את כל המידע המצוי ברשותה ורלוונטי לנסיבות ההתקשרות – לרבות נתונים הפוגעים באטרקטיביות של המכרז".

עם זאת קבע ביהמ"ש גם, כי מציע הניגש למכרז בהיקף של עשרות מליוני שקלים נדרש לבצע בדיקות מינימליות ולהיוועץ עם מומחים עוד בטרם הגשת ההצעה, ובפרט כאשר מדובר בחברה חדשה שאיננה מורגלת בפרויקטים מסוג זה. נוסף על כך, מסמכי המכרז כללו כאמור סעיפים שונים שהתייחסו לאחריותם של המציע לפינוי מטרדים תת-קרקעיים, וכן לצורך לבדוק מידע תכנוני רלוונטי המצוי ברשות המקומית. אם כן, מדובר בהסדר שהטיל אחריות מפורשת גם על המציע לבחינת הנושא.

בהתאם חייבת בית המשפט העליון את מפרסמות המכרז בפיצוי אולם הגדיל את היקפו של האשם התורם של החברה שזכתה ל-40% מהנזק.